

Број: 01-011-5/21

Датум: 5.3.2021. године

УДРУЖЕЊЕ МАЊИНСКИХ АКЦИОНАРА ЕНЕРГЕТСКОГ СЕКТОРА

**Веселина Маслеше 21/III
78 000 БАЊА ЛУКА**

ПРЕДМЕТ: Одговор на допис број 01/21

Поштовани,

На адресу Регулаторне комисије, запримљен је ваш допис насловљен „Захтјев за достављање информација“. У захтјеву су постављена сљедећа питања:

„Колики ћете поврат на капитал одобрити зависним предузећима ЕРС-а у предстојећем тарифном поступку с обзиром да сте Одлуком о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији од 6.7.2019. године одређеним предузетницима одобрили поврат на капитал од 13,5 % на властита средства и 6% на позајмљени капитал (уз однос властитог и позајмљеног капитала 20% : 80%)“.

Прије свега, претпостављамо да се питање односи на **производна** предузећа из састава Мјешовитог холдинга „Електропривреда Републике Српске“ МП АД Требиње (ЕРС). Дакле, ради се о произвођачима чија постројења су изграђена прије 30 и више година и чија је опрема највећим дијелом амортизована. За разлику од ових производних предузећа из састава ЕРС-а, произвођачи електричне енергије из обновљивих извора су будућа постројења која тек треба изградити и то под условом да инвеститори препознају свој интерес у околностима које нека заједница нуди кроз пословни амбијент и систем подстицаја. Ово су основне чињенице које треба истаћи и у оквиру којих ћемо настојати да одговоримо на ваше питање.

Такође, када је ријеч о тарифном поступку треба нагласити да се у овом моменту пред Регулаторном комисијом за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија) не води тарифни поступак. Ово значи да нисмо у могућности дати одговор на ваше питање које се односи на будуће догађаје јер Регулаторна комисија, у складу са законским и подзаконским актима, доноси одлуку о тарифама и цијенама по поднесеном захтјеву предузећа, а након спроведене процедуре разматрања захтјева у складу са Правилником о тарифној методологији и тарифном поступку за електричну енергију (у даљем тексту: Тарифна методологија).

Приликом одобравања стопе поврата на власнички капитал у претходном тарифном поступку, Регулаторна комисија је утврдила да у структури капитала свих регулисаних предузећа преовладава државни капитал. Регулисана предузећа су регистрована као акционарска друштва са учешћем осталих акционара, осим Мјешовитог холдинга „Електропривреда Републике Српске“ МП АД Требиње, од 35%. Ризик улагања у електроенергетска предузећа у односу на друге дјелатности у које су остали улагачи могли уложити свој капитал је занемарљив, и обрачунат као једнак нули, јер се ради о капиталу по основу уложених ваучера у приватизацију државних предузећа, или обавезном удјелу по основу закона. Услови прибављања оваквог капитала на финансијском тржишту су веома повољни са становишта улагача, јер практично није било ограничења ни услова за улагање ваучера, који су претворени у акције.

Чланом 19. Тарифне методологије прописани су основни принципи којих се Регулаторна комисија, приликом провођења тарифног поступка, придржава код одобравања стопе поврата.

Стопа поврата на власнички капитал одређује се на начин који одражава специфични ризик предузећа и зависи од начина утврђивања регулативне основе и структуре капитала за нове инвестиције, при чему се посебно разматра висина стопе поврата на капитал за стара стална средства и за нова стална средства. Напомињемо да Регулаторна комисија настоји да се одобри поврат на власнички капитал, који ће регулисаним предузећима обезбиједити довољно средстава да проведу све активности предвиђене планом за текуће пословање као и за реструктурирање електроенергетског сектора.

Стопа поврата на позајмљени капитал одређује се само у висини обазриво и рационално ангажованих туђих средстава, а на основу пондерисане просјечне каматне стопе на кредите из којих се финансира регулативна основа, према стању у пословним књигама предузећа.

Регулативна основа на коју се у тарифном поступку обрачунава стопа поврата је нето вриједност ангажованих сталних средстава за обављање регулисане дјелатности и нето вриједност трајних обртних средстава неопходних за обављање регулисаних дјелатности.

С друге стране, методологија израчунавања гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора, заснива се на обрачуну укупних годишњих трошкова типичних производних постројења која користе обновљиве изворе енергије, користећи ануитетни метод вредновања инвестиција, при чему је овај обрачун заснован на унапријед дефинисаним техничким и економским параметрима. Дакле, систем не функционише на бази „одобравања поврата одређеним предузетницима“ како сте навели у питању, већ су гарантоване цијене и у оквиру њих поврат, као један од параметара, унапријед објављени. Инвеститори сагледавају цијене и инвестирају тамо гдје имају највећи економски интерес.

Регулаторна комисија је, у складу са обавезама које проистичу из Закона о обновљивим изворима енергије донијела подзаконске акте чија примјена у пракси је омогућила изградњу система подстицања производње електричне енергије из обновљивих извора који је заснован на гарантованом откупу по гарантованој откупној цијени и премији (feed-in tariff). Дакле, ради се о моделу привлачења инвеститора који предвиђа да се унапријед објаве гарантоване откупне цијене за

електричну енергију која би се производила у постројењима која користе обновљиве изворе енергије.

Регулаторна комисија редовно, а најмање једном годишње, провјерава кретање свих параметара који опредјељују висину гарантованих откупних цијена и премија ради усклађивања гарантоване откупне цијене са промијењеним економским и технолошким условима, имајући у виду расположиви потенцијал и планирано учешће различитих обновљивих извора за производњу електричне енергије. Када су у питању економски параметри који се односе на обрачун поврата, 2019. године рађено је ново усаглашавање. Пондерисана стопа поврата утврђена је са стопом поврата на властита средства у износу од 13,5% (у пракси из окружења ова стопа креће се и до 20%, нпр. Словенија). Дакле, ради се о стопи поврата која се односи на будућа, нова постројења. Стопа поврата на позајмљена средства утврђена је у износу од 6% на бази увида у извјештај Централне банке Босне и Херцеговине о кретању каматних стопа на дугорочне кредите у претходном периоду.

Регулаторна комисија ће и у наредном периоду, по устаљеној пракси, вршити преиспитивање и усаглашавање свих параметара који су калкулативни елементи гарантоване откупне цијене, како економских тако и техничких и по потреби вршити њихове измјене.

С поштовањем,

Предсједник

Владислав Владичић